

Vabatsooni tegutsemise põhimõtted ja suunised

(seisuga 23.08.2019)

(Seisuga 23.08.19 on muudetud juhendi punkti 1.5)

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
1. Üldist.....	2
1.1 Mõisted	2
1.2 Õigusaktid ja juhendid	2
1.3 Kauba vabatsoonis ladustamise eesmärk	2
1.4 Vabatsooni valdaja.....	3
1.5 Vabatsoonis tegutsemise luba.....	3
2. Nõuded kauba ladustamisele.....	4
3. Toimingud vabatsoonis ladustatud kaubaga	5
3.1 Tavalised käitlemistoimingud.....	5
3.2 Kauba omanikuvahetus.....	5
4. Kauba vabatsooni paigutamine ja vabatsoonist väljatoimetamine	6
4.1 Liiduväline loomse päritoluga kaup.....	6
4.2 Liiduväline taimeterwise kontrolli alla kuuluv kaup.....	6
4.3 Riskianalüüs ning kauba tolliläbivaatusele suunamine.....	6
4.4 Liidu kauba tollistaatuse tõendamine.....	6
4.5 Kauba sisenemine vabatsooni meritsi.....	7
4.6 Kauba sisenemine vabatsooni maantee- või raudteetranspordiga	7
4.7 Kauba vastuvõtmine vabatsooni operaatori valdusse	7
4.8 Vabatsooni paigutatud liiduvälise kauba muule tolliprotseduurile suunamine ...	7
4.9 Kauba väljumine vabatsoonist meritsi	8
4.10 Kauba väljumine vabatsoonist maanteetranspordiga.....	8
4.11 Kauba väljumine vabatsoonist raudteetranspordiga	8
4.12 Kauba laoarvestusest mahakandmine ja kauba väljastamine laost	8
4.13 CAP kauba vabatsooni paigutamine ja vabatsoonist väljatoimetamine	8
4.14 Ekspordiks deklareeritud kauba ladustamine vabatsoonis.....	8
Lisa 1. Tollivormistuse spetsiifika Paldiski vabatsoonis	10

Sissejuhatus

Käesolev juhend on ettenähtud ülevaate andmiseks **vabatsiooni** põhimõtetest ja nende rakendamisest praktikas.

1. Üldist

1.1 Mõisted

Vabatsioon on liidu tolliterritoriumi osa, mis on ülejäänud tolliterritoriumist eraldatud piirdega ning millel on nõuetekohased sisse- ning väljapääsud. Vabatsiooni piir ning sisse- ja väljapääsud kuuluvad tollijärelevalve alla.

Vabatsioon ei saa olla regulaarlaevaliiniil sõitvate laevade lähte- ega sihtpunktiks.

Distantsilt juhitud vabatsiooni pääsla on tolli poolt mehitamata pääsla, mille kasutamine on tollijärelevalve all tehniliste vahendite abil. Vabatsiooni distantsilt juhitud pääsla kaudu siseneva või väljuva kauba tollivormistus tehakse selleks ettenähtud vabatsiooni pääsلاس või tolliasutuses.

1.2 Õigusaktid ja juhendid

Vabatsiooni tegevust reguleerivad järgmised õigusaktid ja juhendid:

- [EL tolliseadustik](#) (EL nr 952/2013) (edaspidi *LTS*), art-d 120, 122, 127–135, 210, 214, 237–239, 243–249, 263–274
- [Komisjoni delegeeritud määrus](#) (EL nr 2015/2446), millega täiendatakse liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid (edaspidi *DA*), art-d 104–105, 169, 178, 180, 245
- [Komisjoni rakenduse määrus](#) (EL nr 2015/2447), millega nähakse ette liidu tolliseadustiku rakendussätteid (edaspidi *RA*), art-d 183–188, 197, 268, 269, 329
- [Tolliseadus](#)
- [Käibemaksuseadus](#)
- Rahandusministri 03.07.17. a määrus nr 58 „[Täpsustavad juhised ajutise ladustamise, tolliladustamise ja vabatsoonis tegutsemise kohta](#)” (edaspidi *määrus 58*)
- Vabariigi Valitsuse 19.05.2004. a määrus nr 194 „[Laevade ja väikelaevade sisemerre, sadamatesse ning piiriveekogude Eestile kuuluvatesse vetesse sisenemise ja neist väljumise kord](#)”
- Rahandusministri 03.07.17 määrus nr 57 „[Täpsustavad juhised kauba sisenemis- ja väljumisformaalsuste teostamiseks](#)”
- [Liidu kauba tollistaatuse tõendamine](#)
- [Töökorraldus laevade saabumisel ja lahkumisel](#)
- [LUBA kasutusjuhend kliendile](#)
- [LAAK kasutusjuhend kliendile](#)

1.3 Kauba vabatsoonis ladustamise eesmärk

Kauba ladustamine vabatsoonis on üheks eriprotseduuriks (*LTS* art 210).

Liiduvälise kauba suunamine vabatsooniprotseduurile võimaldab (*LTS* art 237 lg 1):

- lükata edasi impordimaksude tasumist;
- lükata edasi kaubanduspoliitiliste meetmete rakendamist, kui need ei keela kauba sisenemist liidu tolliterritoriumile või sellelt kauba väljaviimist.

Liidu kauba võib suunata vabatsooniprotseduurile vaid juhul, kui see on konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega ette nähtud (LTS art 237 lg 2).

Kauba suunamiseks vabatsooniprotseduurile tollideklaratsiooni ei esitata, vaid kaup kantakse üksnes vabatsoonis tegutseva isiku poolt peetavasse laovarvestusse. (LTS art 158, 214, DA art 178)

Vabatsoonis võib ladustada (s.h edasi toimetada, kasutada, töödelda ja tarbida) ka liidu kaupa. Nimetatud juhtudel ei loeta liidu kaupa vabatsooniprotseduurile suunatuks (LTS art 246). Liidu ja liiduvälise kauba koosladustamiseks peab olema tolli luba.

Vabatsoonis võib asuda ka aktsiisi- ja/või maksuladu, kuid kauba ajutise ladustamise koht ega tolliladu vabatsooni territooriumil paikneda ei või.

1.4 Vabatsooni valdaja

Vabatsooni valdajaks on vabatsooni territooriumi seaduslik valdaja (nt Muuga vabatsooni puhul AS Tallinna Sadam). Vabatsooni valdaja kohustuseks on:

- koostada ja kooskõlastada MTA-ga vabatsooni töökorraldus. Vabatsooni töökorraldus on MTA ja vabatsooni valdaja koostööd reguleeriv üldine dokument, mis kirjeldab tööjaotust vabatsooni sisse- ja väljapääsudes, infoliikumist MTA ja vabatsooni valdaja vahel ja teisi praktilisi küsimusi.
- teavitada vabatsoonis tegutsevaid isikuid vabatsooni töökorraldusest ja muudest vabatsooni territooriumil kehtivatest eeskirjadest. Sealhulgas on vabatsooni valdaja kohustuseks isikute teavitamine enne vabatsoonis tegutsema hakkamist vajadusest taotleda MTA-lt luba või omada MTA kooskõlastust vabatsoonis tegutsemiseks (vt lisaks [p 1.5](#)).
- korraldada vabatsooni piiride ning sisse- ja väljapääsude valve.

1.5 Vabatsoonis tegutsemise luba

MTA väljastab vabatsoonis tegutsemise loa isiku elektroonilise taotluse alusel infosüsteemis LUBA isikule, kelle **tegevus on seotud vabatsoonis kauba ladustamise või töötlemisega** (sh vabatsooni toodud liidu kauba ladustamine ja töötlemine).

Taotluses märgitakse:

- loa taotleja nimi, EORI-number, isiku- või registrikood ja aadress;
- vabatsooni nimetus, milles soovitakse tegevust alustada;
- tegevuse liik ja põhjendus vabatsoonis tegutsemise loa taotlemiseks;
- loa taotleja kontaktandmed.

Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- vabatsooni asendiplaan, kuhu on märgitud kauba ladustamiseks ettenähtud loa taotleja valduses oleva territooriumi ja ehitiste pindalad ning juurdepääsuteed;
- territooriumi ja ehitiste omandi- või kasutusõigust tõendavad dokumendid;
- kaupade käitlemise kirjeldus, milleks täidetakse Maksu- ja Tolliameti [veebilehel](#) asuva **enesehindamise küsimustiku** punkti 1 alapunkt 1.1.3, punkti 3 kõik alapunktid ning punkti 6 alapunktid 6.2, 6.5, 6.6, 6.7 ja 6.9. Kui loa taotlejal on olemas laos kaupade käitlemist reguleerivaid töödokumente (nt. juhendid, eeskirjad), siis märgitakse need vastuses ja esitatakse koos küsimustikuga. Sellisel juhul ei ole vaja lao tööprotsesse küsimustikus lahti kirjutada;
- soovitud käitlemistoimingute kirjeldus.

Kui kavandatavaks tegevuseks on vedelike ladustamine, lisatakse täiendavalt:

- vedelike ladustamiseks ette nähtud mahutipargi ja torustike skeem koos tehnoloogilise protsessi kirjelduse ning mõõtmiseks sobivate mõõtevahendite loeteluga;
- Tehnilise Järelevalve Ameti teatis metrooloogilise kontrolli läbinuks tunnustatud mõõtemahutite ja neid laadimissõlmedega ühendavate torustike kohta;
- mõõtevahendi taatlustunnistus, vastavusdeklaratsioon või kalibreerimistunnistus.

Loa menetlemisel lepatakse kokku [laoarvestuse pidamise põhimõtted](#), mis sõltuvad laos tehtavatest toimingutest ja kauba liigist, ning tollijärelevalve tagamiseks vajalikud nõuded. Kui loa omanikul tekib arvestuse aruande igakuine esitamise kohustus tolli määratud vormingus, siis vabatsoonis tegutsemise loa väljastamise eelduseks on, et isik on suuteline oma kohustusi täitma (määruse 58 § 16 lg 2 ja 3, LTS art 244 lg 4). Aruande esitamise suutlikkust tõendatakse vastavate testide läbimisega tolliinfosüsteemis [LAAK](#).

Juhul, kui isiku **tegevus ei ole seotud vabatsoonis kauba ladustamise või töötlemisega** (näiteks tankla, tolliagentuuri kontor tollideklaratsioonide vormistamiseks jne), peab isiku tegevus vabatsoonis olema MTA-ga eelnevalt kooskõlastatud. Kooskõlastuse saamiseks esitatakse MTA-le digitaalselt allkirjastatud teade kavandatava tegevuse kohta aadressile ladu@emta.ee.

2. Nõuded kauba ladustamisele

2.1 Erinevad tolliprotseduurid vabatsoonis

Vabatsoonis hoidmise ajal võib liiduvälise kauba suunata ka muule tolliprotseduurile (nt seestöötlamine, lõppkasutus, vabasse ringlusse lubamine) vastavalt kõnealuse protseduuri kasutamise tingimustele. Muu protseduuri kasutamisel ei loeta kaupa enam vabatsooniprotseduurile suunatuks (LTS art 247 lg 1).

2.2 Kauba ümberlaadimine vabatsoonis

Juhul, kui kauba vabatsooni toomise eesmärgiks ei ole selle pikaajalisem ladustamine, vaid vabatsooni (lao või sadama) territooriumi kasutatakse lühiajaliselt üksnes logistilistel põhjustel, saab toll lubada nn kauba ümberlaadimist. Kauba ümberlaadimise all mõeldakse kauba ümberlaadimist selle vabatsooni territooriumile toimetanud transpordivahendilt otse lao või sadama territooriumil või pärast lühiajalist ladustamist teisele transpordivahendile kauba vabatsoonist väljaviimiseks. Kauba ümberlaadimine on lubatud nii liidu kui ka liiduvälisele kaubale ja kõigile transpordivahendi liikidele (võrdluseks, et ümberlaadimine sisenemisformaalsuste raames on lubatud ainult laevalt laevale). Kauba ümberlaadimisega seotud ladustamist loetakse toimingu lahutamatuks osaks. Kauba ümberlaadimisel ei pea seda kaupa laoarvestusse kandma. Kõik toiminguga seotud dokumendid peavad olema tollile kättesaadavad (nt laeva manifest, transiiddeklaratsioon, kliendi tellimus kauba ümberlaadimiseks, jne). Kauba ümberlaadimise õigus ja tingimused sätestatakse isiku vabatsoonis tegutsemise loas. Piiraeg kauba ümberlaadimiseks sätestatakse individuaalselt, lähtudes vabatsoonis tegutsemise loa omaniku (edaspidi *operaator*) tehnoloogilisest protsessist, kuid üldjuhul ei tohiks see ületada 3 päeva. Põhjendatud juhul saab tähtaega pikendada. Ümberlaadimisest ei pea tolli eraldi teavitama, kui see

on vabatsoonis tegutsemise loaga lubatud. Ümberlaadimist antud punkti kontekstis ei lubata vabatsooni toimetatud kütuseaktsiisiga maksustatavate pakendamata vedelikele, kuna nende osas kehtib kauba vastuvõtmisel mõõtmise nõue.

3. Toimingud vabatsoonis ladustatud kaubaga

3.1 Tavalised käitlemistoiimingud

Vabatsoonis ladustatud kaubaga on lubatud teostada DA art 180 lisa 71-03 nimetatud käitlemistoiiminguid. Kui toiming on lubatud vabatsoonis tegutsemise loaga, siis pole vaja igakordselt toimingu tegemisest teatada. Kui toiming ei ole vabatsoonis tegutsemise loaga lubatud, siis tuleb taotleda toimingu tegemist hiljemalt eelmisel tööpäeval e-posti aadressil ladu@emta.ee.

Kaubaga tehtud toimingud peavad kajastuma ka operaatori laoarvestuses, kui toimingu tulemusel muutuvad laoarvestuses olevad andmed.

3.2 Kauba omanikuvahetus

3.2.1 Kauba võõrandamisest vabatsoonis tekib nullmääraga maksustatav käive järgmistel tingimustel:

- vabatsooniprotseduurile suunatud liiduvälise kauba võõrandamisel, kui seda kaupa ei ole tarbitud ega kasutatud muudel kui tollialastes õigusaktides ettenähtud juhtudel;
- ekspordi eesmärgil vabatsooni toimetatava ja vabatsoonis oleva liidu kauba võõrandamisel, mis eksporditakse vahetult vabatsoonist kahe kuu jooksul kauba vabatsooni toimetamisest arvates.

3.2.2 Omanikuvahetuse toimingut on lubatud teha ainult operaatori laoarvestusse kantud kaubale.

3.2.3 **Käibemaksu nullmäär**a rakendamiseks vabatsooni toimetatava või vabatsoonis võõrandatavale liidu kaubale, tuleb kaup eksportida vahetult vabatsoonist **kahe kuu** jooksul kauba vabatsooni toimetamisest arvates.

Seega on käibemaksu nullmäär rakendamise eelduseks:

- kaup on toimetatud vabatsooni saatedokumentide alusel (s.t kaup ei ole veel suunatud ekspordi tolliprotseduurile);
- kaup suunatakse ekspordi tolliprotseduurile vabatsoonis enne selle väljatoimetamist;
- kaup toimetatakse liidu tolliterritooriumilt välja **kahe kuu** jooksul kauba vabatsooni toimetamisest arvates.

Ekspordiks deklareeritud kauba väljatoimetamine vabatsoonist võib toimuda:

- ekspordi deklaratsiooni alusel või
- tollidokumendi alusel, millega ekspordiformaalsused lõpetati. Ekspordi tolliformaalsused lõpetatakse kauba välja toimetamisega mitteregulaarlaevaliini laevaga või veo alustamisega kolmandasse riiki TIR-märkmiku või SMGS-saatelehe alusel.

Kui vabatsooni toimetatud või vabatsoonis olev kaup võõrandati nullmääraga, kuid eespool nimetatud tingimusi ei täidetud, s.t kaup ei suunatud vabatsoonis ekspordi protseduurile, ega toimetatud liidu tolliterritooriumilt välja **kahe kuu** jooksul kauba vabatsooni toimetamisest arvates, tekib isikul tagantjärgi täismääraga käibemaksu tasumise kohustus.

4. Kauba vabatsooni paigutamine ja vabatsoonist väljatoimetamine

4.1 Liiduväline loomse päritoluga kaup

Üldpõhimõtte on järgmine: toidukaup tuleb kontrollida liidu tolliterritooriumile toimetamisel. Loomse päritoluga kaup on elusloomad ja loomsed saadused: liha ja lihatooted, piim ja piimatooted, kala ja kalatooted, muna ja munatooted, mesi ja mesindussaadused.

Loomse päritoluga kauba vormistamise ja kontrollimise erinevused sõltuvalt kauba tolliterritooriumile toimetanud transpordivahendi liigist:

- 4.1.1 otse vabatsooni sisenemine meritsi. Meritsi saabuv kaup peab läbima veterinaarkontrolli enne vabatsoonist väljumist. Kontrolli teostab ja väljastab vajalikud dokumendid [tunnustatud piiripunkti](#) veterinaarkontrolli järelevalveametnik.
- 4.1.2 vabatsooni sisenemine maantee- ja raudteetranspordiga. Loomse päritoluga kaup, mis siseneb vabatsooni maantee- või raudteetranspordiga läbib enne vabatsooni operaatori lattu vastuvõtmist veterinaarkontrolli piiripunktis.

Kauba esitamist veterinaarkontrolli ning vastava kontrolli teostamist piiripunktis tõendab loomsete saaduste puhul piiripunkti veterinaarjärelevalve ametniku poolt täidetud Ühtne Sisseveo Veterinaardokumendi (ÜSVD) II osa originaal. Kõik veterinaarkontrolli toiminguid kajastavad märked transpordi saatedokumentidel peavad olema kinnitatud vastavate veterinaarjärelevalve pitsatitega. Üksnes pitsatite olemasolu saatedokumentidel ei tõenda imporditava kaubasaadetise veterinaarkontrolli läbimist piiripunktis ega kauba vastavust nõuetele.

4.2 Liiduväline taimetervise kontrolli alla kuuluv kaup

- 4.2.1 Taimetervise kontrolli alla kuuluv kaup, mis siseneb vabatsooni määratud piiripunkti kaudu, peab läbima kontrolli piiripunktis enne vabatsooni operaatori lattu vastuvõtmist. Saatedokumentidele peab olema tehtud Põllumajandusameti piiriinspektori märke kauba sisseveo lubamise, peatamise või keelustamise kohta, mis on kinnitatud piiriinspektori isikliku pitsati jäljendiga ja allkirjaga.
- 4.2.2 Meritsi saabuv taimne kaup läbib Põllumajandusameti piiriinspektori kontrolli enne vabatsoonist väljumist.

4.3 Riskianalüüs ning kauba tolliläbivaatusele suunamine

- 4.3.1 Vabatsooni siseneva ja vabatsoonist väljuva kauba/transpordivahendi ning vabatsoonis ladustatava kauba suunamine tolliläbivaatusele toimub lähtuvalt riskianalüüsist.
- 4.3.2 Riskianalüüs tehakse automaatselt infosüsteemides või manuaalselt ametniku poolt eelmanifesti, muu transpordi saatedokumendi või muu info alusel.
- 4.3.3 Kui automaatne riskianalüüs ei tuvasta riske ülddeklaratsiooni ja kaupade loendi või manifesti töötlemisel, siis süsteem annab mahalaadimisloa automaatselt.
- 4.3.4 Kui süsteem tuvastab riskid, siis peale- või mahalaadimisloa annab tolliametnik süsteemis pärast töökäskude täitmist.

4.4 Liidu kauba tollistaatuse tõendamine

Kuna vabatsoonist väljatoimetatavat kaupa käsitletakse **liiduvälise kaubana** (v.a juhul, kui kaubale on vabatsooni paigutamisel kohaldatud ekspordikontrollimeetmeid

eksporditollimaksu ja –litsentside või ühise põllumajandus- või kaubanduspoliitika raames), peab liidu kauba tollistaatus olema tollile tõendatud (LTS art 249). Seetõttu tuleb alati kindlustada liidu kauba saadeti tollistaatust tõendava dokumendiga enne selle vabatsooni toimetamist.

Vabatsoonis oleva liidu kauba väljatoimetamisel **mujale liidu tolliterritooriumile** esitab kauba valdaja tollile õigusaktidega ettenähtud [liidu kauba tollistaatust tõendava dokumendi](#) (LTS art 249, RA art 199).

Kui liidu kaup toimetati vabatsooni meritsi ja kauba valdaja soovib kauba tollistaatust liidu kaubana tõendada kaubamanifesti alusel, mille alusel kaup vabatsooni toimetati, märgib operaator kauba väljastamise saatelehele asjassepuutuva kaubamanifesti MRN numbriga (süsteemis ICS) koos vastava kaubapositioniga.

4.5 Kauba sisenemine vabatsooni meritsi

Kauba sisenemisel meritsi tuleb juhinduda „[Töökorraldusest laevade saabumisel ja lahkumisel](#)“.

4.6 Kauba sisenemine vabatsooni maantee- või raudteetranspordiga

Transiidiprotseduuril oleva kauba sisenemisel vabatsooni teostab ettenähtud tolliformaalsused üldjuhul volitatud kaubasaaja. Muudel juhtudel (nt TIR-märkmik, ATA-märkmik) teostab nõutavad tolliformaalsused toll selleks ettenähtud vabatsooni pääsلاس või tolliasutuses.

4.7 Kauba vastuvõtmine vabatsooni operaatori valdusse

Kauba vastuvõtmisel vabatsooni operaatori valdusse teostatakse järgmised tegevused:

- 4.7.1 sõltuvalt kauba tollistaatusest esitatakse vabatsooni operaatorile kauba kohta käiv tollidokument/tollidokumendi MRN koos kaubapositioniga (ülddeklaratsioon, manifest, tollideklaratsioon, jne) või kaubaveo saatedokument;
- 4.7.2 kaupa saab vabatsooni operaatori poolt peetavas laoarvestuses määratleda liidu kaubana üksnes juhul, kui kaubaga kaasas olevad dokumendid liidu kauba tollistaatust RA art 199 kohaselt kinnitavad. Teisisõnu, kui kauba tollistaatus liidu kaubana ei ole nõuetekohaselt tõendatud, määratletakse kaup laoarvestuses liiduvälise kaubana (vastava selgituse võib lisada märkusena ka laoarvestusse). Erandina ei nõuta RA art 199 kohast kinnitust liidu kaubale, mis on enne selle vabatsooni toimetamist suunatud ekspordi tolliprotseduurile teises liikmesriigis;
- 4.7.3 kaup kantakse laoarvestusse kohe pärast kaubakoguse kindlaksmääramist operaatori poolt;
- 4.7.4 kui dokumentidel märgitud andmete ja tegelikult vastuvõetava kauba vahel ilmnevad erinevused, koostatakse määruse 58 §-s 18 ettenähtud juhul akt, mis edastatakse tollile. Andmed kauba tegelike koguste kohta kantakse akti alusel laoarvestusse;
- 4.7.5 tolli poolt teostatav liiduvälise kauba tollivormistus lõpetatakse pärast vabatsooni operaatorilt saadud kinnitust kauba lattu vastuvõtmise kohta.

4.8 Vabatsooni paigutatud liiduvälise kauba muule tolliprotseduurile suunamine

- 4.8.1 Vabatsoonis ladustatud kauba kohta, mis soovitakse vabatsooniprotseduurist erinevale protseduurile suunata, tuleb esitada kõnealusele tolliprotseduurile vastav tollideklaratsioon.

- 4.8.2 Kui teisele tolliprotseduurile suunatud kaup jääb vabatsooni, kannab vabatsooni operaator kauba vastavale protseduurile ettenähtud arvestusse. Näiteks: kannab seestöötlemise arvestusse, kui kaup on suunatud seestöötlemisele.

4.9 Kauba väljumine vabatsoonist meritsi

Kauba väljumisel meritsi tuleb juhinduda „[Töökorraldusest laevade saabumisel ja lahkumisel](#)“, „[Mere- ja õhustranspordiga Eestist väljaveetava kauba tollivormistusest](#)“ ning „[ECS II ja OMF kasutusjuhendist](#)“. Kaupade korral, mille täpse koguse saab kindlaks määrata ainult peale laadimise lõppu mõõtmise teel (näiteks kütus, lahtised puistematerjalid jne), juhinduda „[Maht- ja puistekauba tollivormistusest](#)“.

4.10 Kauba väljumine vabatsoonist maanteetranspordiga

Kauba väljumisel vabatsoonist maanteetranspordiga esitab asjaomane isik tollile tollialastes õigusaktides ettenähtud dokumendid: liiduvälise kauba korral tollideklaratsiooni, millega kaup on suunatud järgmisele tolliprotseduurile või tollistaatust tõendava dokumendi, kui tegemist on liidu kaubaga.

4.11 Kauba väljumine vabatsoonist raudteetranspordiga

Kauba väljumisel vabatsoonist raudteetranspordiga teostatakse järgmised tegevused:

- 4.11.1 asjaomane isik esitab tollile tollialastes õigusaktides ettenähtud dokumendid: liiduvälise kauba korral tollideklaratsiooni, millega kaup on suunatud järgmisele tolliprotseduurile või tollistaatust tõendava dokumendi, kui tegemist on liidu kaubaga;
- 4.11.2 kui toimub ekspordiks deklareeritud kauba ülevõtmine veoks kolmandasse riiki ühtse veolepingu (SMGS) alusel ja veolepingujärgne sihtkoht on väljaspool liidu tolliterritooriumi, lõpetab toll ekspordi tolliformaalsused.

4.12 Kauba laoarvestusest mahakandmine ja kauba väljastamine laost

Kaup kantakse laoarvestusest maha pärast kauba laost väljastamist (v.a kauba liikumisel vabatsooni sees teisele operaatorile) või teise arvestusse kandmist (nt kauba suunamisel seestöötlemise protseduurile vabatsoonis). Kauba liikumisel vabatsooni sees ühelt vabatsooni operaatorilt teisele kantakse kaup arvestusest maha pärast teise operaatori poolt kauba arvestusse kandmist.

4.13 CAP kauba vabatsooni paigutamine ja vabatsoonist väljatoimetamine

CAP kauba vabatsooni paigutamine ja vabatsoonist väljatoimetamine toimub vastavalt [CAP kaupade vormistust käsitlevatele juhenditele](#).

4.14 Ekspordiks deklareeritud kauba ladustamine vabatsoonis

Ekspordi tollideklaratsiooni alusel vabatsooni toimetatud kauba ladustamiseks teostatakse järgmised tegevused:

- 4.14.1 kaup toimetatakse vabatsooni ja kantakse liidu kauba laoarvestusse. Laoarvestusse tuleb märkida ekspordi tollideklaratsiooni number ja kuupäev;
- 4.14.2 eksporditava kauba ladustamine vabatsoonis on ajaliselt piiratud. Kui peale kauba vabastamist ekspordiks ei ole kaubad 150 päeva jooksul liidu tolliterritooriumilt välja viidud, tunnistatakse ekspordideklaratsioon kehtetuks;
- 4.14.3 ekspordi tolliformaalsused lõpetatakse kauba välja toimetamisega mitteregulaarlaevaliini laevaga või veo alustamisega kolmandasse riiki TIR-märkmiku või punktis 4.11.2 nimetatud tingimuste täitmise korral SMGS-saatelehe alusel. TIR-märkmikule või SMGS-saatelehele võib lisada ekspordi

tolliprotseduuri kohaldamise aluseks olnud tehingust erinevat tehingut kajastava arve, kui nende kahe tehingu vahel on selgelt identifitseeritav seos, milleks on sama isiku osalemine mõlemas tehingus¹;

- 4.14.4 ekspordiks deklareeritud kauba võib vabatsoonist mööda maismaad mujale liidu tolliterritoriumile välja toimetada ka ekspordi tollideklaratsiooni alusel. Sellisel juhul vabatsoonist väljumisel ekspordiformaalsuseid ei lõpetata.

¹ st, isik, kes oli esimese tehingu korral ostja rollis peab olema järgmise tehingu korral kauba müüjaks

Lisa 1. Tollivormistuse spetsiifika Paldiski vabatsoonis

Paldiski vabatsooni tollivormistusel juhitudakse kõigist käesoleva juhendi peatükkide 1 kuni 4 asjassepuutuvatest punktidest.

Käesolevas peatükis on toodud ülevaade asjaomase isiku ja tolli tegevustest kauba Eestisse saabumisel, vabatsooni sisenemisel ja väljumisel ning tolli poolt distantsilt juhitava pääsla kasutamisel.

1 Kauba saabumine sadamasse

1.1 Kaup saabub üldjuhul Paldiski sadamasse meritsi.

1.2 Kaup paigutatakse sadama territooriumil asuvasse ajutise ladustamise kohta (volitatud kaubasaatja heakskiidetud kohta), järgides kõiki kauba ajutist ladustamist reguleerivaid õigusakte.

1.3 Kauba edasitoimetamiseks ajutise ladustamise kohast suunatakse kaup transiidi protseduurile.

2 Kauba sisenemine vabatsooni

2.1 Kauba toimetamine vabatsooni toimub Paldiski vabatsooni töökorralduses määratud A-pääsla kaudu. Tõkkepuu avab vabatsooni valdaja või tema poolt volitatud isik. Tollil on võimalik vajadusel tõkkepuu avamine blokeerida.

2.2 Vabatsooni saabunud kaubale rakendatud transiidi protseduuri lõpetab vabatsooni operaator, kellel on volitatud kaubasaaja staatus ning kannab kauba laovarvestusse.

3 Kauba väljumine vabatsoonist

3.1 Kauba väljavedu on lubatud ainult järgmise tolliprotseduuri rakendamisega.